Συμβολή του κτηματολογίου στον χωροταξικό σχεδιασμό και την αξιοποίηση δασωμένων αγρών

Α.Γ. Στεργιάδου
Εργαστήριο Μηχανικών Επιστημών και Τοπογραφίας, Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος Α.Π.Θ.
Email: nanty@for.auth.gr

Περίληψη

Ο χωροταξικός σχεδιασμός πρέπει να αποτελεί κορυφαία υποδομή αειφορικής ανάπτυξης της χώρας και για αυτό δεν μπορεί το λόγο να είναι ανεξάρτητος από το κτηματολόγιο. Το Κτηματολόγιο όταν θα ολοκληρωθεί ουσιαστικά θα συμβάλει στην ορθολογική οργάνωση, ανάπτυξη και προστασία του περιβάλλοντος, αφού πλέον θα έχουν αποδοθεί τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα καθώς και οι χρήσεις γη. Η αξιοποίηση δασωμένων αγρών θα αποτυπωθεί μέσα από την κύρωση των δασικών χαρτών του κτηματολογίου και με τους συνοδούς χάρτες χρήσεως γης. Στόχος της παρούσας έρευνας είναι να αναδείξει την περίπτωση των δασωμένων αγρών, δηλαδή των αγρών που εγκαταλείφθηκαν από την αγροτική χρήση μετά το 1945 και έως το 2007 και οι οποίοι πλέον χαρακτηρίζονται δασωμένοι. Από την έρευνα προκύπτει ότι οι εκτάσεις αυτές έχουν σημείο αναφοράς την παλαιότερη βλαστική ορθοφωτοχαρτική απεικόνιση που διαθέτει η Ελλάδα, από τις αεροφωτογραφίες του 1945. Η σταδιακή φυσική ανάκαμψη της δασικής βλάστησης στους αγρούς, που μέχρι τότε καλλιεργούνταν ή βόσκονταν, προέκυψε από την εγκατάλειψή τους, όταν η οικονομική ανέχεια και η πολυτάραχη μετεμφυλιακή περίοδος καθώς και η οικονομική κρίση του 2007 ώθησαν αναγκαστικά τους κατοίκους της υπαίθρου σε εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση. Η αξιοποίηση δασών και δασικών εκτάσεων για την ένταξη τους στο Πολιτικής Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2021-2027 ως δασωμένοι αγροί είναι ένα μεγάλο στοίχημα του Ελληνικού Κράτους, αλλά και της δασικής υπηρεσίας, όπου με άξονα το υπομέτρο 8.2 της Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) μπορεί να δοθεί μια ανάσα στους παραδασόβιους πληθυσμούς. Η νέα ΚΑΠ 2021-2027 ως συνέχεια της ΚΑΠ 2014-2020 ουσιαστικά θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας κι επιδοτεί υπάρχουσες, αυξάνοντας έτσι το ΑΕΠ της χώρας.

Λέξεις κλειδιά: δασωμένος αγρός, κτηματολόγιο, χωροταξικός σχεδιασμός, αναπτυξιακά μοντέλα, χρήσεις γης

Εισαγωγή

Ο όρος δασωμένος αγρός εμφανίζεται στη νεοελληνική πραγματικότητα μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, όπου μετά την καύση των δασών από τους κατακτητές, κάποια από τα δάση που κάηκαν χρησιμοποιήθηκαν και σε γεωργικές καλλιέργειες (Στεργιάδης, 1989, Δούκας, 2018). Λόγω της ανέχειας και των δυσκολιών που αντιμετώπιζαν οι τότε αγρότες, πολλοί από αυτούς μετανάστευσαν σε Μεσευρώπη, Αμερική ή Αυστραλία, με αποτέλεσμα μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο να εγκαταλειφθούν και κατά συνέπεια να δασωθούν.

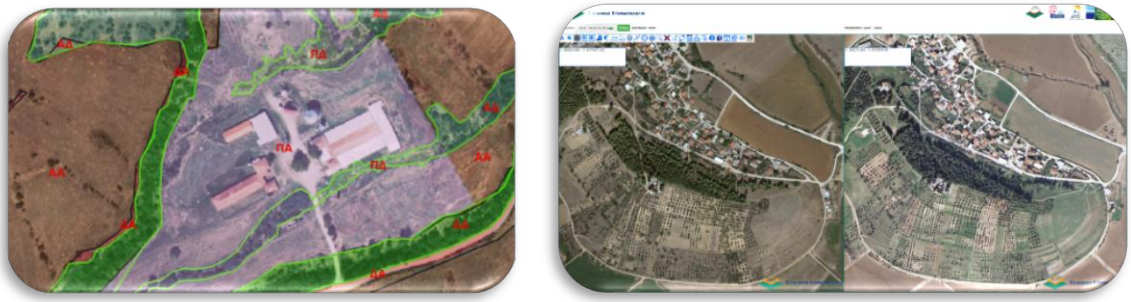
Με τροποποίηση του άρθρου 67 του Ν. 998/79 για τους δασωμένους αγρούς, που πλέον το αντικαθιστά το άρθρο 4 του Ν. 4617/2019, δίνεται η δυνατότητα στον πολίτη να αιτείται στη δασική υπηρεσία την έγκριση της χρήσης έκτασης δάσους, έως 30 στρεμμάτων, μόνο για γεωργική ή δενδροκομική καλλιέργεια, εφόσον έχει τίτλους ιδιοκτησίας μέχρι το 2004. Για εκτάσεις μεγαλύτερες των πέντε (5) στρεμμάτων απαιτείται τεχνοοικονομική μελέτη, ώστε να αποδεικνύεται η βιωσιμότητα της καλλιέργειας που θα αντικαταστήσει το δάσος. Δασωμένοι αγροί με βάση την κείμενη νομοθεσία (Ν. 4617/2019 οι ρυθμίσεις για δασωμένους αγρούς και

δασικούς χάρτες) αποτελούν: α) οι εκτάσεις να φαίνονται ως αγροτικές στις αεροφωτογραφίες του έτους 1945 ή εφόσον αυτές δεν είναι ευκρινείς του έτους 1960, και να δασώθηκαν μεταγενέστερα λόγω εγκατάλειψης. Δηλαδή να φαίνονται στον αναρτημένο δασικό χάρτη, που είναι ο ορθοφωτοχάρτης του Κτηματολογίου έτους 2007-2009, ως δασική μορφή), και (β) να υπάρχουν για τις εκτάσεις αυτές τίτλοι ιδιοκτησίας (συμβόλαια) προγενέστεροι της 23ης Φεβρουαρίου 1946 και να έχουν μεταγραφεί στο υποθηκοφυλακείο. Με το κτηματολόγιο σε λειτουργία και την οριστικοποίηση των τίτλων ιδιοκτησίας, καθώς και τις χρήσεις γης η νέα ΚΑΠ 2021-2027 ως συνέχεια της ΚΑΠ 2014-2020 μπορεί να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας, ενώ επιδοτεί υπάρχουσες, αυξάνοντας έτσι το ΑΕΠ της χώρας και δίνοντας δικαίωμα χρήσης των δασωμένων αγρών, σε νέους αγρότες-επενδυτές.

Κατά τον Παπαστερίου (2019) οι δασωμένοι αγροί είναι μέρος του φυσικού κεφαλαίου, αποτελούν περιβαλλοντικά αγαθά, διέπονται από το ίδιο αυστηρό προστατευτικό καθεστώς, εντάσσονται στη δασική χαρτογράφηση της χώρας, μετέχουν στη διασφάλιση του «βιώσιμου φυσικού περιβάλλοντος» και συνεπώς εντάσσονται στην έννοια-πλαίσιο «βιώσιμο φυσικό περιβάλλον», η διασφάλιση του οποίου συμπεριλαμβάνει τους δασωμένους αγρούς.

Αειφορική Αξιοποίηση Δασωμένων Αγρών

Το ΥΠΕΝ με νομοθετικές πρωτοβουλίες, το 2019 δίνει τη δυνατότητα σε χιλιάδες μικρομεσαίους ιδιοκτήτες και καλλιεργητές γης, να χρησιμοποιήσουν προς όφελος της τοπικής κοινωνίας κι οικονομίας τους δασωμένους αγρούς, χωρίς να επηρεάζεται στο ελάχιστο το θετικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα της κάθε περιοχής. Με το νόμο Ν. 4617/2019 δίνετε δικαίωμα τόσο σε δασωμένους αγρούς, όσο και σε χορτολιβαδικές εκτάσεις να ενταχθούν στο ΠΑΑ. Ενώ στο Κτηματολόγιο ξεκίνησε η δυνατότητα διόρθωσης των εκτάσεων με φρυγανική βλάστηση στο δασικό χάρτη, όπου από δάση σε μετατρέπονται σε χορτολιβαδικές εκτάσεις. Δίνεται η δυνατότητα στους πολίτες να αιτούνται στη Δασική Υπηρεσία τη διόρθωση κυρωμένου δασικού χάρτη, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της γνωμοδότησης του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών (ΤΣΔ). Η αναγκαιότητα δημιουργίας χαρτών χρήσεων γης κρίνεται επιβεβλημένη. Στους κτηματολογικούς χάρτες έχουν ενσωματωθεί και οι διοικητικές πράξεις, οι οποίες έχουν αποφασιστική νομική ισχύ και οριοθετούν εκτάσεις τις οποίες η φαινομενική κάλυψη δεν τις χαρακτηρίζει. Πρόκειται για τις ακόλουθες κατηγορίες φυτοκάλυψης που εμφανίζονται στους Δασικούς χάρτες, σύμφωνα με το άρθρο 14 του Ν.998/79 και το άρθρο 4 του Ν.4617/2019: **ΠΔ:** Δασικές Τελεσίδικες Πράξεις Χαρακτηρισμού, **ΠΧ:** Χορτολιβαδικές Τελεσίδικες Πράξεις Χαρακτηρισμού, **ΠΑ:** Μη δασικές Τελεσίδικες Πράξεις Χαρακτηρισμού και **ΑΝ:** Εκτάσεις που έχουν κηρυχθεί αναδασωτέες λόγω εκχέρσωσης ή λόγω πυρκαγιών (Εικ. 1).

Εικόνα 1. Δασικοί χάρτες με πράξεις χαρακτηρισμού και διαφορετικών υποβάθρων

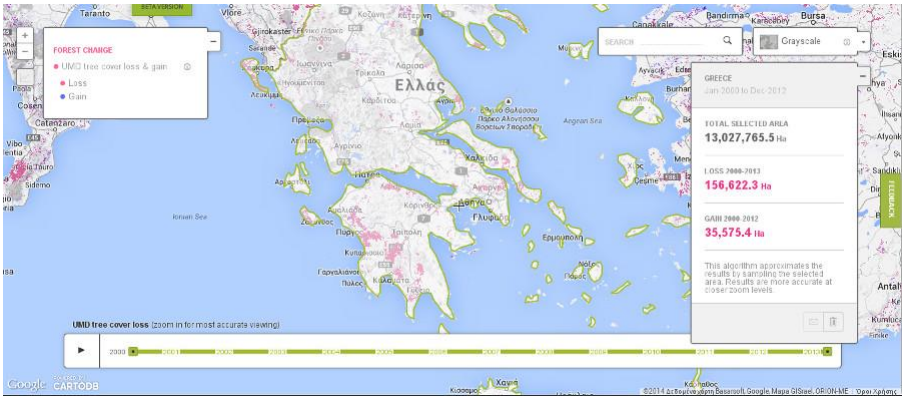
Προβλήματα στους επί κύρωση δασικούς χάρτες

Η πρώτη προσπάθεια για την κατάρτιση δασικών χαρτών ξεκινάει το 1979, με τον νόμο 998, σε συνέχεια των άρθρων 24 και 117 του Συντάγματος. Η κύρωση των δασικών χαρτών δεν ολοκληρώθηκε έως το 2000, οπότε πέρασε στη φάση της μερικής κύρωσης λόγω οικιστικών

πυκνώσεων. Το θέμα αυτό έχει λυθεί σε επίπεδο συνταγματικότητας από το Συμβούλιο της Επικρατείας με την απόφαση 685/2019 της Ολομέλειας.

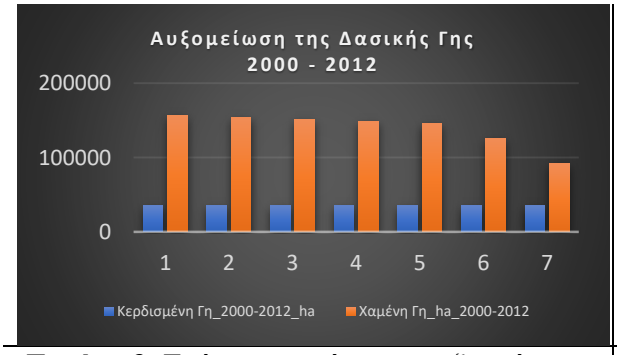
Δυστυχώς το κράτος εξαιρεί αυθαίρετα εκτάσεις με δασική βλάστηση από τις αναρτήσεις των χαρτών, για παράδειγμα τις χορτολιβαδικές ή τις φρυγανικές εκτάσεις, κ.α. Υπάρχουν συμφέροντα, όπως καταπατητές ή επιχειρήσεις που θέλουν να παγιωθούν διάφορες καταστάσεις εντός δασικών εκτάσεων. Συνεπώς χρειάζεται μια ειδική ρύθμιση για να αντιμετωπιστούν οι συγκεκριμένες καταστάσεις. Το πρόβλημα δημιουργείται, γιατί εξαιρούνται συλλήβδην τεράστιες εκτάσεις από τη δασική νομοθεσία. Όλη αυτή η αδυναμία αποφυγής της πραγματικότητας οδηγεί σε μια κύρωση δασικών χαρτών που δεν θα αποτυπώνουν την πραγματικότητα.

Με βάση το παγκόσμιο παρατηρητήριο δασών (Global forest watch) (Hansen, et all, 2013) προκύπτει ότι η δασική γη που χάθηκε λόγω πυρκαγιών στην Ελλάδα μεταξύ 2000 έως 2019 ανέρχεται στο 27% της συνολικής έκτασης της Ελλάδος (Εικόνες 2-4).

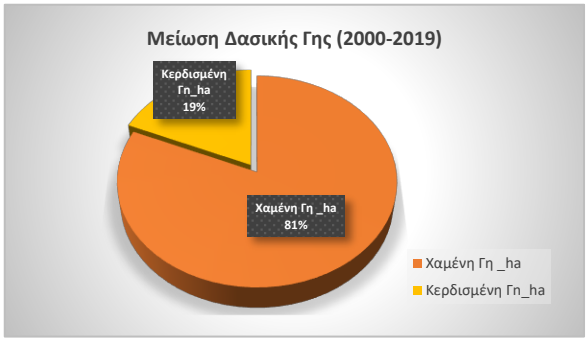

Εικόνα 2. Αποτύπωση «Χαμένης» δασικής γης στην Ελλάδα (πηγή: http://www.globalforestwatch.org /map/country/GRC)

Το υπαρκτό θέμα είναι ότι στο 55% της χώρας έχουν υποβληθεί πάνω από 170.000 αντιρρήσεις και την τελευταία 2ετία έως το 2020, έχουν εξετασθεί σχεδόν οι 10.000. Εάν τα πράγματα εξελιχθούν ως έχουν, οι αντιρρήσεις επί των δασικών χαρτών θα ολοκληρωθούν σε 27 χρόνια (Λιάλιος Γ., 2019). Προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία ότι ακόμη και αν γίνουν δεκτές οι αντιρρήσεις των ιδιοκτητών, θα πρέπει να περιμένουν να ολοκληρωθούν οι αντιρρήσεις σε όλη την περιφέρεια όπου ανήκουν τα ακίνητά τους ώστε να κυρωθούν.

Εικόνα 3. Ετήσια αποτύπωση αυξομείωσης της δασικής γης (2000-2012)

Εικόνα 4. Συνολική Μεταβολή Δασικής Γης στην Ελλάδα (2000-2019)

Το Μέτρο 8, του ΠΑΑ 2014-2020 αφορά την «Ανάπτυξη δασικών περιοχών» και προκύπτει ότι: 1) Οι προκηρύξεις για το υπομέτρο 8.2 (Ενίσχυση για γεωργο-δασοκομικά συστήματα) έπρεπε εκδοθούν μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2021, 2) έχει ήδη εκδοθεί η σχετική ΚΥΑ

146896/2014 με το πλαίσιό τους, 3)Τα ενισχυόμενα δασικά είδη είναι συγκεκριμένα και αφορούν: κατά πρώτο λόγο στην παραγωγή ξυλείας και δευτερογενώς στην παραγωγή καρπών.

Ο χωροταξικός σχεδιασμός είναι προϋπόθεση ανάπτυξης

Στο κτηματολόγιο χρησιμοποιούνται πληροφορίες για τα κατάλληλα μέτρα σχετικά με μελλοντικές χρήσεις γης. Σε αυτή την κατηγορία υπάγονται τα ακόλουθα θέματα χωρικών δεδομένων της οδηγίας 2007/2/ΕΚ: 1) παράρτημα Ι σημείο 6 "Γεωτεμάχια κτηματολογίου", 2) παράρτημα ΙΙΙ σημείο 4 "Χρήσεις γης", 3) παράρτημα ΙΙΙ σημείο 11 "Ζώνες διαχείρισης/ περιορισμού /ρύθμισης και μονάδες αναφοράς".

Το υπομέτρο 8.2 - Εγκατάσταση και συντήρηση γεωργο - δασοκομικών συστημάτων, εξαιρουμένου του κόστους εγκατάστασης και συντήρησης, βασίζεται στις επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών, του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) για την περίοδο 2014-2020. (ΚΥΑ 3227/17.10.2019) (Εικ. 5).

Υπομέτρο 8.2 « Δημιουργία γεωργοδασικών συστημάτων»		
Κατηγορία Δαπανών	Είδος δαπάνης	Δικαιούχοι
Εργασίες εγκατάστασης	Εδαφολογική ανάλυση Γεωργοδασοκομική μελέτη Βελτίωση εδάφους, Προετοιμασία χώρου εγκατάστασης, (π.χ. άνοιγμα λάκκων, φύτευση, υποστήλωση κ.λ.π.) Προμήθεια φυταρίων Δαπάνες άρδευσης, λίπανσης Προστατευτικοί σωλήνες Εγκατάσταση σκιάστρων και ποτιστρών Περίφραξη	Ιδιώτες κάτοχοι και διαχειριστές γης, φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και ενώσεις τους, καθώς και Δήμοι ή ενώσεις δήμων, κάτοχοι και διαχειριστές γης. Στην περίπτωση που η υπό ένταξη έκταση γης είναι κρατική ιδιοκτησία δικαιούχοι είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή φυσικά πρόσωπα ή δήμοι, κάτοχοι και διαχειριστές γης.
Εργασίες συντήρησης	Άρδευση Δαπάνες για φυτοπροστασία , Λίπανση , Πότισμα Καλλιεργητικές φροντίδες Συντήρηση εξοπλισμού προστασίας (όπως φράκτες ή προστατευτικοί σωλήνες, κ.λπ.)	

Εικόνα 5. Δικαιούχοι δημιουργίας γεωργοδασικών συστημάτων Υπομέτρο 8.2- ΠΑΑ 2014-2020

Στόχος του υπομέτρου 8.2 είναι η άντληση συγκεκριμένων περιβαλλοντικών ωφελειών, οι οποίες σχετίζονται κατά κύριο λόγο με: α) την προστασία και διαχείριση της βιοποικιλότητας, β) την βελτίωση της ποιότητας των υδάτων και εδαφών, γ) τη διατήρηση του αγροτικού τοπίου, καθώς και δ) την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή σε επίπεδο εκμετάλλευσης. Δικαιούχοι του υπομέτρου 8.2 είναι στην περίπτωση που αυτό υλοποιείται επί γης κρατικής ιδιοκτησίας, η παροχή υπό την αίρεση ότι ο διαχειριστής ή ενοικιαστής είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου ή φυσικό πρόσωπο ή δήμος. Η οικονομική ενίσχυση ανέρχεται σε ποσοστό 100% : Α. Για επιλέξιμες δαπάνες συντήρησης του συστήματος, για περίοδο τουλάχιστον 5 ετών με την μορφή της ετήσιας πριμοδότησης ανά εκτάριο, Β. Το κόστος συντήρησης είναι επιλέξιμο μόνο στην περίπτωση που στο μέτρο έχει ενταχθεί και το κόστος εγκατάστασης, Γ. Υπάρχει η δυνατότητα το κόστος εγκατάστασης να πληρώνεται χωρίς να ακολουθεί πληρωμή για κόστος συντήρησης.

Προτάσεις αξιοποίησης

Με βάση το χωροταξικό σχεδιασμό και το κτηματολόγιο σε λειτουργία, η λύση μπορεί να δοθεί με: α) την άμεση κύρωση δασικών χαρτών με νομοθέτηση αυτοματοποιημένης πιστοποίησης τους, β) το μακροπρόθεσμο χωρικό σχεδιασμό με προοπτική στις επενδύσεις, γ) τα μοντέλα αειφορικής αξιοποίησης μέσω χρήσης του Κτηματολογίου και των κυρωμένων δασικών χαρτών, δ) τη χωροταξική στρατηγική βασισμένη στην αειφορική αξιοποίηση της ελληνικής υπαίθρου, ε) άμεση επίλυση των ιδιοκτησιακών και χωρικών δικαιωμάτων γης. Οι δασωμένοι αγροί και οι δυνατότητες που δίνονται σε ιδιώτες, δήμους, συνεταιρισμούς και άλλου τύπου φυσικά ή νομικά πρόσωπα είναι πολλές και συχνά αειφορικές, με ελάχιστο οικολογικό αποτύπωμα.

Η εύκολη πρόσβαση στη χρηματοδότηση είναι το κύριο ζήτημα για να μπορέσουν όχι μόνο να αξιοποιηθούν τα κονδύλια, αλλά να αποτελέσουν αφετηρία για μια οικονομική άνθηση του

πρωτογενούς τομέα. Στόχος είναι όλοι οι κοινωνικο-οικονομικοί και περιβαλλοντικοί εταίροι να ενημερωθούν σχετικά με την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών και του αγροδιατροφικού τομέα για τα σημαντικότερα θέματα που επηρεάζουν το περιεχόμενο του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ και άπτονται τόσο του Πρώτου (άμεσες ενισχύσεις και τομεακές παρεμβάσεις), όσο και του Δεύτερου Πυλώνα (αγροτική ανάπτυξη) του αγροτικού και δασικού τομέα.

Συνεπώς ο χωροταξικός σχεδιασμός πρέπει να γίνει συνώνυμος της ασφάλειας δικαίου στους επενδυτές. Το αρμόδιο Υπουργείο μαζί με τους φορείς της επιχειρηματικότητας, την περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση και τους αγρότες κάθε περιοχής οφείλουν να αναλάβουν δράση, επιλύοντας τα προβλήματα που λιμνάζουν για το καλό τόσο των αγροτών, όσο και του ίδιου του κράτους. Όταν οι χωροταξικοί και πολεοδομικοί κανόνες που ισχύουν σταματήσουν να αποτελούν ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα στην πραγματοποίηση επενδύσεων και μια από τις κυριότερες αιτίες διάρρηξης των σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ κράτους, πολιτών και επιχειρήσεων, τότε θα έχουμε πραγματική αξιοποίηση των δασωμένων αγρών. Ύπαρξη χωροταξικής στρατηγικής με επιμέρους σχέδια κι εξειδικεύσεις ανά τομέα, δίνοντας προτεραιότητα σε περιοχές και κλάδους στο χώρο, είναι η κύρια αδυναμία της χώρας μας. Πρέπει επιτέλους να αυτοματοποιηθεί η διαδικασία και να γίνεται άμεση απορρόφηση των επιδοτήσεων από τους επενδυτές αγρότες. Τέλος η πολιτική ρύθμισης του χώρου με πυλώνα το Κτηματολόγιο ως ένα βασικό αναπτυξιακό εργαλείο, ευθυγραμμισμένο με τις παραγωγικές ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας, θα οδηγήσουν σε αγροδασικά μοντέλα ανάπτυξης κι αειφορικής αξιοποίησης των δασωμένων αγρών.

Βιβλιογραφία

N. 4467/17 – Άρθρο 6: Περί δασωμένων αγρών και χορτολιβαδικών εκτάσεων

N. 4617/2019 - Άρθρο 4: Οι ρυθμίσεις για δασωμένους αγρούς και δασικούς χάρτες.

Δούκας Κ., 2018. Δασικό Κτηματολόγιο & Δασικοί Χάρτες – Νομοθετικό-Τεχνικό-Περιβαλλοντικό πλαίσιο από την κατάρτιση μέχρι και το κτηματολόγιο σε λειτουργία, Εκδόσεις Τζιόλας, Θεσσαλονίκη.

Hansen M. C., P. V. Potapov, R. Moore, M. Hancher, S. A. Turubanova, A. Tyukavina, D. Thau, S. V. Stehman, S. J. Goetz, T. R. Loveland, A. Kommareddy, A. Egorov, L. Chini, C. O. Justice and J. R. G. Townshend. 2013. "High-Resolution Global Maps of 21st-Century Forest Cover Change." *Science* 342 (15 November): 850–53. Data available on-line from:http://earthenginepartners.appspot.com/science-2013-global-forest. Accessed through Global Forest Watch on 08/02/2021. www.globalforestwatch.org

Λιάλιος Γ. 2019. Οι δασικοί χάρτες θα είναι ελαττωματικοί, εφημερίδα Καθημερινή https://www.kathimerini.gr/1052113/article/epikairothta/ellada/oi-dasikoi-xartes-8a-einai-elattwmatikoi

Παπαστεργίου Δ. 2019. Δασικοί Χάρτες. Εκδόσεις Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη.

Παπαστερίου Δ. 2019. Αγρωμένα δάση και δασωμένοι αγροί, Μια περιβαλλοντική περιήγηση με βάση τη ΣτΕ 2236/2018, δημοσιεύτηκε 6/05/2019, https://dasarxeio.com/2019/05/06/67251/

Ροββά Α. 2019. Άλλαξε ο φυσικός χάρτης μέσα σε δύο δεκαετίες, εφημερίδα Έθνος, https://flashnews.gr/post/117653/alakse-o-fisikos-xartis-mesa-se-dio-dekaeties

Στεργιάδης Γ. 1989. Στοιχεία Δασικού Κτηματολογίου, Πανεπιστημιακές Παραδόσεις, ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη.

Contribution of the cadastral registry to the spatial planning and the utilization of forested fields

A.G. Stergiadou
Aristotle University of Thessaloniki, Department of Forestry and Natural Environmental Sciences, Institute of Forest Engineering and Topography, Greece
Email: nanty@for.auth.gr

Abstract

Spatial planning must be a leading everlasting development of the country's infrastructure and cannot therefore be independent from the register. The cadastral registry, when completed, will contribute to the rational organization, development and protection of the environment, since the property rights as well as the land uses will have been assigned. The utilization of forested fields will be reflected through the ratification of the forest maps of land and attendants land use maps. The aim of the present study is to highlight the case of forested fields, especially fields that were abandoned from agricultural use after 1945 and until 2007 and which are now characterized as forested. Due to the research we finalize areas that have as a point of reference the oldest vegetative orthophoto-map that Greece has, from the aerial photographs of 1945. The progressive natural recovery of forest vegetation in the fields, hitherto cultivated or grazed, resulted from the abandonment, when economic hardship and the tumultuous post-civil war period and the economic crisis of 2007 led necessarily rural residents in internal and external migration. The utilization of forests and forested areas for their inclusion in the Rural Development Policy (RDP) 2021-2027 as forested fields is a big bet of the Greek State, but also of the forest service, where axis 8.2 of the Common Agricultural Policy (CAP) will be a breath that can be given to the forest-dwelling populations.

Keywords: forested field, cadastral registry, spatial planning, development models, land uses